การพัฒนาหลักสูตรเป็นแนวทางกำหนดคุณภาพผู้เรียนในอนาคต
CURRICULUM DEVELOPMENT IS THE GUIDELINES TO DETERMINE THE QUALITY OF FUTURE LEARNERS

[1]วิวัฒน์ ตู้จำนงค์, [2]สำราญ บุญเจริญ, [3]ศิริพร สุวรรณรังษี, และ [4]วงศกร คงอินทร์

[1]Wiwat Toochumnong, [2]Samran Boonchareon, [3]Siriporn Suvannasi, and [4]Wongsakorn Kong-in

วิทยาลัยนครราชสีมา, ประเทศไทย

Nakhonratchasima College, Thailand

[1]wtoochumnong@gmail.com, [2]samran_boon@hotmail.com, [3]Poy.Siriporn155@gmail.com, [4]ptawanp198@gmail.com

Received: September 25,2023; **Revised** :November 2, 2023; **Accepted** :December 31,2023

บทคัดย่อ

การพัฒนาหลักสูตรเป็นแนวทางการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับนานาอารยประเทศ มีเป้าหมายสร้างและพัฒนากำลังคนและทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาหลักสูตรเป็นการส่งเสริมปรับเปลี่ยนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเสริมสร้างทักษะในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเสรีและมีประชาธิปไตย

คำสำคัญ : การพัฒนา, หลักสูตร, ผู้เรียน, คุณภาพ

---

[1] รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

[3] อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

[4] อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The curriculum development is the guidelines for developing the knowledge, skills, attitudes and values, be an important tool for enhancing potential and ability to compete with other civilized countries with the goal of creating and developing manpower and human resources to have quality suitable for current and future situations, keeping up with rapidly evolving changes. The curriculum development is to promote change for learners to learn throughout their lives, to strengthen skills in analytical thinking, self-determination, and to prepare learners to be good, quality citizens able to live freely and democratically.

Keywords: development, curriculum, learners, quality

บทนำ

ปรัชญาการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดเป้าหมายการศึกษาการแสวงหาความรู้ความเข้าใจของสังคมที่อยู่ว่ามีอะไรดี อะไรงาม สิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี การศึกษามุ่งเน้นพัฒนากาย จิตใจ และสมองเรียกว่า พุทธิพิสัย (ความรู้) ทักษะพิสัย (การปฏิบัติ) และจิตพิสัย (จิตใจ) ที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นวิชาการมากเกินไปเน้นเนื้อหาสาระ ให้นักเรียนเกิดความรู้ในเนื้อหาวิชามากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวโยงกับระบบการศึกษาไทยเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร จุดมุ่งหมาย แนวนโยบาย ระบบการจัดและแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้การศึกษาช่วยพัฒนามนุษย์ไปในทางที่พึงประสงค์ ในปัจจุบันระบบการศึกษาไทยจัดให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของสังคมและประเทศ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายหลัก 3 ประการ

1.1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ อดทนในอาชีพการงาน

1.2 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะในวิชาชีพและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างนวัตกรรม

1.3 ระดมสรรพกำลังจากเอกชน สถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ มีส่วนในการจัดการศึกษา อบรม ตระหนัก เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. การจัดการศึกษาให้ทุกคนมีพื้นฐานทางทักษะในเรื่องการสื่อสาร การคิดคำนวณ การเข้าสังคม และทักษะในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลเพื่อความอยู่รอด ปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

การศึกษาไทยมาจากพุทธศาสนายึดตามพุทธปรัชญา ไม่ว่าหลักสูตร ครู วิธีการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหารจัดการย่อมอยู่ภายใต้อิทธิพลของพระพุทธศาสนา คือการเรียนรู้เกี่ยวกับความจริง เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าความดี ความงาม ในสมัยสุโขทัย ครูคือพระสงฆ์

หลักสูตร

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ต้องอาศัยกำลังคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ กำลังคนจะมีคุณภาพ ประสิทธิภาพได้ดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาเพราะกระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติ ค่านิยม ที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิต ที่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข อันจะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกเพศทุกวัย มีคุณภาพมีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีความเป็นพลเมืองดี มีการปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยให้ความสำคัญของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท รวมทั้งแหล่งเรียนรู้เรื่องอื่น ๆที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง (กระทรวงศึกษาธิการ สภาการศึกษา 2552)

หลักสูตรสถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทย ให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้เท่าเทียมกัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม ให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสม ชัดเจนมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ

วิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2511 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เกิดการเรียนรู้เป็นมนุษย์ที่บูรณ์ทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ ทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติจำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนความเชื่อพื้นฐานว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพซึ่งหลักสูตรจะมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา

และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ได้

จุดมุ่งหมายหลักสูตร มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพรวมทั้งมีความสามารถในการสื่อสารและคิดแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต

สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งให้ผู้เรียนเกิดสรรถนะที่สำคัญคือ มีความสามารถในการสื่อสาร การรับและส่งสาร การมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนของตนที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองและสังคม

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างเป็นระบบเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่จะนำไปแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผลเป็นการนำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาที่จะตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการทำงานร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการขจัดปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านความรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมอย่างมีคุณธรรม

ความสามารถในการวัดประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการเรียนรู้อะไร เกิดความรู้อย่างไรจะสอนอย่างไรและประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและประเมินคุณภาพภายนอกรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและทดสอบระดับชาติ ผลการทดสอบจะสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรที่กำหนดขึ้นสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้กำหนดไว้เพียงใด

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลางจึงมีความสำคัญต่อสมรรถนะของผู้เรียนในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสมดุลในการพัฒนาสมองและปัญญา ให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงทั้งด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังนั้น สถานศึกที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดีมีคุณภาพ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างจริงจังและต่อเนื่องอย่างแท้จริง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานับว่าเป็น

องค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ในการนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพนั้น ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนศึกษาหา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองให้มาก มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความสามารถของตนเองให้เกิดทักษะอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จนั้น เนื่องจากนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมออกแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีทักษะในการปฏิบัติจริงร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ครูสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพเหมาะสมกับวัยสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชนและสังคม

การเรียนการสอนยุคใหม่

การจัดการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียน รู้คิดแก้ปัญหาใช้ปัญญาสร้างองค์ความรู้ให้เป็นนวัตกรรมนั้น การเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถประกอบด้วย

1. การเรียนการสอนเน้นกระบวนการยึดปัญหาเป็นฐานส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา จัดกิจกรรมโครงงาน แก้ปัญหาโจทย์ในรูปแบบต่าง ๆ

2. การเรียนการสอนผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ คิดแก้ปัญหานำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้และปฏิบัติ ค้นหาคำตอบจากการทดลองให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อค้นหาคำตอบ

3.การเรียนการสอนผู้เรียนต้องเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์กระตือรือร้นในสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ จัดกิจกรรมอย่างมีเป้าหมายเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถสร้างอาชีพได้

4.ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมการเรียน ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีภาวะผู้นำ การสื่อสาร การใช้ข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์

5.การเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้เพื่อส่วนรวมให้นักเรียนได้รับทักษะที่จำเป็นในทุก ๆ ด้าน เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม การสื่อสาร เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นต้น

ทักษะการเรียนรู้ยุคใหม่เป็นการเรียนการสอนที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3R และ 4 C ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

3 R ได้แก่ 1. Reading (การอ่าน) 2. Writing (การเขียน) 3. Arithemetic (เลขคณิต)

4 C ได้แก่1. Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์) 2. Communication (การสื่อสาร) 3. Collaboration (การร่วมมือ) 4. Critical Thinking (ความคิดสร้างสรรค์)

รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ สารสนเทศ สื่อ ทักษะเทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่

นวัตกรรมใหม่ๆ โดยการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน จัดระบบการเรียนรู้ การสอนและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล เป็นการพัฒนาโครงสร้างทางปัญญาที่จะผลิตและพัฒนากำลังคนให้รองรับตลาดแรงงานโดยการพัฒนาคนทุกช่วงวัยในสังคมที่จะสร้างโอกาสเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค

การจัดการเรียนการสอน ในแต่ละยุคย่อมมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของความเจริญในแต่ละยุคซึ่งการเรียนการสอนในยุคดังนี้

การเรียนการสอน ยุค 1.0 เป็นการสอนแบบครูเป็นผู้ให้ นักเรียนเป็นผู้รับเน้นการท่องจำสอนจากตำราและทำแบบฝึกหัดตามตำรา ไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละคน ยุคนี้เรียกว่า ยุคเกษตรกรรม

การเรียนการสอน ยุค 2.0 การจัดการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอนจัดตามความสอดคล้องความถนัดและความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตวิญญาณแห่งการเรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ไม่มีการเรียนซ้ำชั้น ซ่อมเป็นรายวิชาและแยกส่วนประเมินในแต่ละวิชา เรียกว่า ยุคอุตสาหกรรม

การเรียนการสอน ยุค 3.0 สอนแบบเน้นผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางปัญญา คือกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และศึกษาต่อเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เรียกว่า ยุคเทคโนโลยี

การเรียนการสอน ยุค 4.0 เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมและการวิจัย ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีโดยการรวมการสอน ยุค 1.0,2.0,3.0 มาเป็นยุค 4.0 เรียกว่า ยุคดิจิทัล เน้นการขับเคลื่อนด้วยการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน ยุค 4.0 เป็นการนำเอาศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรม (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เรียกว่า STEM มาบูรณาการรวมกันเพื่อแก้ไขปัญหาจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และใช้ศาสตร์ความรู้ทั้ง 4 ด้านมาประยุกต์ใช้ให้ได้องค์ความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่ ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจหลักของการศึกษายุค Thailand 4.0

การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ เน้นทักษะด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนคนไทย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ต้องออกแบบให้ใกล้ เคียงชีวิตจริงที่สุด การจะเรียนรู้ได้ต้องเกิดคำถามอยากรู้ก่อนจึงจะอยากเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ ในการจัดการศึกษาใช้ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ คือระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ระบบการพัฒนางานอาชีพและระบบแหล่งเรียนรู้รวมทั้งการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ มุ่งไปที่ผู้เรียนสร้างองค์

ความรู้ด้วยตนเอง ต้องก้าวข้ามสาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิต ครูต้องสอนคนให้เป็นมนุษย์ที่เรียนรู้การใช้ทักษะชีวิต การออกกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเรียนที่ลงมือทำ โดยมีประเด็นคำถามเป็นตัวกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้อยากเรียนที่จะนำไปสู่การกระตือรือร้นที่จะสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งคำตอบที่คุ้นเคยพบเจอจากประสบการณ์เดิมใกล้ตัวสร้างเป็นกระบวนทัศน์ใหม่แทนของเดิม การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า Project –Based Learning : PBL

การจัดเรียนรู้แบบ PBL ที่ใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต้องมีการ บูรณาการผสมผสานความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และผสมการเรียนการสอนให้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันดีงามโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ของวิชาต่าง ๆ เรียกว่าบูรณาการหลักสูตรทั้งภายในวิชาและระหว่างวิชา การบูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ (บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) บูรณาการพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ (จิตพิสัย) สรุปได้ว่า การบูรณาการมีลักษณะดังนี้ การบูรณาการภายในวิชา บูรณาการระหว่างวิชา บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน และบูรณาการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL จะมีการนำเทคโนโลยีมาเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น เพื่อให้ถึงองค์ความรู้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เกื้อหนุนการมอบหมายกิจกรรม การทำงาน และการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล การเรียนยุคใหม่ ครูต้องปรับแนวการสอน โดยครูจะต้องทำให้เด็กรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดและทักษะด้านไอที

การเรียนรู้แนวใหม่เป็นการเรียนรู้แบบพลิกกลับคือการเรียนแบบกลับหัวกลับหางหรือพลิกกลับ โดยเปลี่ยนวิธีเรียนวิธีสอนจากครูสอนในห้องเรียนให้นักเรียนรับปัญหาจากครูไปศึกษาค้นคว้าที่บ้าน หาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านเทคโนโลยี ที่ครูจัดให้ก่อนไปทำการบ้านส่ง ส่วนการเรียนในชั้นเรียน เป็นการมาทำกิจกรรมโดยมีครูคอยแนะนำในชั้นเรียนแทน การเรียนการสอนวิธีนี้ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นรูปธรรมให้นักเรียนได้เห็นและปฏิบัติจากประสบการณ์จริงจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะและจดจำได้ดี

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติค่านิยมที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิต ที่จะสารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาที่จะให้เกิดประโยชน์มีคุณภาพ ประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ได้แสดงออกเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ที่จะให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะการดำรงชีวิตที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจึงมีหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับวัยและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แล้วนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีมาตรฐานการเรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด องค์ประกอบในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เกิดทักษะด้านต่าง ๆให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขนั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจความสามารถของตนเองให้เกิดทักษะอย่างยั่งยืน

การประเมินหลักสูตรเป็นการประเมินในเชิงแนวคิดพื้นฐาน โครงสร้าง เนื้อหาสาระและกระบวนการ ประเมินระดับสถานศึกษาคือประเมินเพื่อปรับประยุกต์ให้เข้ากับสถานศึกษา สภาพท้องถิ่นกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่เป็นอย่างไร มีจุดอ่อนจุดแข็งใดบ้างเพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุง ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นการประเมินหลักสูตรควรประเมินสิ่งต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ ระดับสถานศึกษา มักจะกว้างและมีมากจนไม่สามารถประเมินผลได้ครบ

2.กระบวนการ มี 2 ลักษณะคือ ประเมินการดำเนินงานว่าสอดคล้องวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งวัตถุประสงค์ในหลักสูตรประกอบด้วย พุทธิพิสัย (ความรู้) ทักษะพิสัย (ปฏิบัติ) ความชำนาญในการปฏิบัติ และจิตพิสัย (จิตใจ) ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจของ แต่ละบุคคลมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงคือผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนครูผู้สอน และกระบวนการเรียนรู้

3. ผลผลิต ประเมินว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ต้องดูผู้สำเร็จการศึกษาว่าเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นแนวปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอน ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะชีวิตดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองดีของชาติที่จะส่งต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ อันจะส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงปลายทางของการเรียนการสอน ซึ่งบทบาทของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องจัดการศึกษาและรับผิดชอบร่วมกันในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรทุกเนื้อหาของแต่ละกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เพื่อสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นให้มากที่สุด มีการนิเทศติดตามและประเมินผล รวมทั้งวางแผนการบริหารจัดการ การนำหลักสูตรไปใช้ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดประสงค์ คือผู้เรียนมีคุณภาพเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

การวางแผนการสอนเป็นภารกิจสำคัญของครูผู้สอนทำให้ครูผู้สอน ทำให้ผู้สอนทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดประเมินผลโดยวิธีใด

เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน ทำให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน ทำให้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่างมีแนวทางและเป้าหมายเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน ที่จะส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ต้องเตรียมการสอนได้แก่

1. กำหนดจุดประสงค์ มีความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A)

2. เลือกเรื่องที่จะสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร

3. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรให้แนวทางไว้ และครูผู้สอนสามารถศึกษาค้นความรู้ เทคนิควิธีสอนจากเอกสาร ตำรา แหล่งเรียนรู้ หลักการทฤษฎีต่าง ๆ เทคโนโลยีมาเป็นกิจกรรมกรรมการสอนของครู เรียกว่านวัตกรรมการสอนที่ครูคิดประยุกต์ขึ้นใช้ด้วยตนเอง

4. การเลือกสื่อการสอน ควรเลือกให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

5. การวัดประเมินผล ควรวัดผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ผลจะตอบปัญหาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

การเขียนแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องทำกำหนดการสอนหรือโครงการสอนก่อน เพื่อเป็นแนวทางและสะดวกในการเขียนแผน โดยวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมจากคำอธิบายรายวิชา ดังนั้นก่อนสอนต้องวิเคราะห์หลักสูตร ทำกำหนดการสอน และเขียนแผนการสอนที่จะนำไปใช้สอน และนำปัญหาการเรียนการสอนจากแผนการสอนไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดหลักสูตรสถานศึกษาควรคำนึงถึงสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามกระแสสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยนำนโยบายปรัชญา และแนวทางการพัฒนาการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์แบบถักทอหรือแบบสะสมความรู้ รู้จักตนอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข หลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถมีทักษะใช้ข้อมูลสารสนเทศมีทักษะการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความมั่นใจมีกำลังใจในการเรียนรู้อยากรู้อยากเห็นและเป็นคนที่เรียนรู้ตลอดเวลา

2. ส่งเสริมพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรมให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน มีอิสระมีข้อมูลในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยสังคมให้มีความเสมอภาคเป็นธรรมตระหนักและเข้าใจ ยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในส่วนตน ท้องถิ่นและระดับชาติ

3. นำจุดเด่นและเอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติมากำหนดเป็นเนื้อหาสาระกิจกรรมการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้หรือรายวิชาตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียนโดยการร่วมมือของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาคุณภาพเพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

4. หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนามาจากข้อมูลสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและชุมชนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่าเต็มตามศักยภาพ

การเรียนการสอนยุคใหม่

การจัดการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียน รู้คิดแก้ปัญหาใช้ปัญญาสร้างองค์ความรู้ให้เป็นนวัตกรรมนั้น การเรียนการสอนจะต้องให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถประกอบด้วย

1. การเรียนการสอนเน้นกระบวนการยึดปัญหาเป็นฐานส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา จัดกิจกรรมโครงงาน แก้ปัญหาโจทย์ในรูปแบบต่าง ๆ

2. การเรียนการสอนผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ คิดแก้ปัญหานำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้และปฏิบัติ ค้นหาคำตอบจากการทดลองให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อค้นหาคำตอบ

3. การเรียนการสอนผู้เรียนต้องเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์กระตือรือร้นในสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ๆ จัดกิจกรรมอย่างมีเป้าหมายเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถสร้างอาชีพได้

4. ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมการเรียน ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีภาวะผู้นำ การสื่อสาร การใช้ข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์

5. การเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้เพื่อส่วนรวมให้นักเรียนได้รับทักษะที่จำเป็นในทุก ๆ ด้าน เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม การสื่อสาร เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นต้น

ทักษะการเรียนรู้ยุคใหม่เป็นการเรียนการสอนที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3R และ 4 C ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

3 R ได้แก่

1. Reading (การอ่าน)
2. Writing (การเขียน)
3. Arithemetic (เลขคณิต)

4 C ได้แก่

1. Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์)

2. Communication (การสื่อสาร)

3. Collaboration (การร่วมมือ)

4. Critical Thinking (ความคิดสร้างสรรค์)

รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ สารสนเทศ สื่อ ทักษะเทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่

นวัตกรรมใหม่ๆ โดยการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน จัดระบบการเรียนรู้ การสอนและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล เป็นการพัฒนาโครงสร้างทางปัญญาที่จะผลิตและพัฒนากำลังคนให้รองรับตลาดแรงงานโดยการพัฒนาคนทุกช่วงวัยในสังคมที่จะสร้างโอกาสเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเสมอภาค

การจัดการเรียนการสอน ในแต่ละยุคย่อมมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของความเจริญในแต่ละยุคซึ่งการเรียนการสอนในยุคดังนี้

การเรียนการสอน ยุค 1.0 เป็นการสอนแบบครูเป็นผู้ให้ นักเรียนเป็นผู้รับเน้นการท่องจำสอนจากตำราและทำแบบฝึกหัดตามตำรา ไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละคน ยุคนี้เรียกว่า ยุคเกษตรกรรม

การเรียนการสอน ยุค 2.0 การจัดการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอนจัดตามความสอดคล้องความถนัดและความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตวิญญาณแห่งการเรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ ไม่มีการเรียนซ้ำชั้น ซ่อมเป็นรายวิชาและแยกส่วนประเมินในแต่ละวิชา เรียกว่า ยุคอุตสาหกรรม

การเรียนการสอน ยุค 3.0 สอนแบบเน้นผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางปัญญา คือกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และศึกษาต่อเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เรียกว่า ยุคเทคโนโลยี

การเรียนการสอน ยุค 4.0 เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรมและการวิจัย ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีโดยการรวมการสอน ยุค 1.0,2.0,3.0 มาเป็นยุค 4.0 เรียกว่า ยุคดิจิทัล เน้นการขับเคลื่อนด้วยการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน ยุค 4.0 เป็นการนำเอาศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรม (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เรียกว่า STEM มาบูรณาการรวมกันเพื่อแก้ไขปัญหาจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และใช้ศาสตร์ความรู้ทั้ง 4 ด้านมาประยุกต์ใช้ให้ได้องค์ความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่ ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจหลักของการศึกษายุค Thailand 4.0

การจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ เน้นทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนคนไทย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ต้องออกแบบให้ใกล้ เคียงชีวิตจริงที่สุด การจะเรียนรู้ได้ต้องเกิดคำถามอยากรู้ก่อนจึงจะอยากเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ ในการจัดการศึกษาใช้

ระบบส่งเสริมการเรียนรู้คือระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ระบบการพัฒนางานอาชีพและระบบแหล่งเรียนรู้รวมทั้งการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ มุ่งไปที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ต้องก้าวข้ามสาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิต ครูต้องสอนคนให้เป็นมนุษย์ที่เรียนรู้การใช้ทักษะชีวิต การออกกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเรียนที่ลงมือทำ โดยมีประเด็นคำถามเป็นตัวกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้อยากเรียนที่จะนำไปสู่การกระตือรือร้นที่จะสืบค้น รวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งคำตอบที่คุ้นเคยพบเจอจากประสบการณ์เดิมใกล้ตัวสร้างเป็นกระบวนทัศน์ใหม่แทนของเดิม การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า Project –Based Learning : PBL

การจัดเรียนรู้แบบ PBL ที่ใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต้องมีการบูรณาการผสมผสานความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันและผสมการเรียนการสอนให้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันดีงามโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ของวิชาต่างๆ เรียกว่าบูรณาการหลักสูตรทั้งภายในวิชาและระหว่างวิชา การบูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ (บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) บูรณาการพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ (จิตพิสัย) สรุปได้ว่า การบูรณาการมีลักษณะดังนี้ การบูรณาการภายในวิชา บูรณาการระหว่างวิชา บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน และบูรณาการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL จะมีการนำเทคโนโลยีมาเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น เพื่อให้ถึงองค์ความรู้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เกื้อหนุนการมอบหมายกิจกรรม
การทำงาน และการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล การเรียนยุคใหม่ครูต้องปรับแนวการสอน โดยครูจะต้องทำให้เด็กรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดและทักษะด้านไอที

การเรียนรู้แนวใหม่เป็นการเรียนรู้แบบพลิกกลับคือการเรียนแบบกลับหัวกลับหางหรือพลิกกลับ โดยเปลี่ยนวิธีเรียนวิธีสอนจากครูสอนในห้องเรียนให้นักเรียนรับปัญหาจากครูไปศึกษาค้นคว้าที่บ้าน หาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านเทคโนโลยี ที่ครูจัดให้ก่อนไปทำการบ้านส่ง ส่วนการเรียนในชั้นเรียน เป็นการมาทำกิจกรรมโดยมีครูคอยแนะนำในชั้นเรียนแทน การเรียนการสอนวิธีนี้ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นรูปธรรมให้นักเรียนได้เห็นและปฏิบัติจากประสบการณ์จริงจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะและจดจำได้ดี

บทสรุป

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติค่านิยมที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิต ที่จะสารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาที่จะ

ให้เกิดประโยชน์มีคุณภาพ ประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ได้แสดงออกเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ที่จะให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะการดำรงชีวิตที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจึงมีหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับวัยและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แล้วนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีมาตรฐานการเรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด องค์ประกอบในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เกิดทักษะด้านต่าง ๆให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขนั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจความสามารถของตนเองให้เกิดทักษะอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

มารุต พัฒผล (2562) *การวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.* กรุวงเทพฯ :บริษัท อาร์ แอนด์ ปริ้นต์ จำกัด.

วิวัฒน์ ตู้จำนงค์ (2557) *แนวคิดสู่การปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์* นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Taba,HILDA. (1962) Curriculum development: Theory and practice. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Tyler,Ralph w. (1957) “The curriculum then and now” in Proceedings of the 1956 Conference on Testing Promble .(P.79). Princeton.New jersey Educaational Testing Service.

